

Parlem de la guerra?

Un llibre de Jordi Galofré i Miquel Rustullet tracta per primer cop de manera exhaustiva el conflicte del 1936-1939 a la comarca del Pla de l'Estany

Milicians de Banyoles en un punt de control que hi havia a la carretera que rodeja l'estany. Foto: FONS DOCUMENTAL ANTONI M. RIGAU.

Setanta-cinc anys després que comencés, la Guerra Civil del 1936-1939 ja no és un tema tan tabú com ho ha estat fins ara i els protagonistes supervivents de tots dos bàndols i les seves famílies no són, en general, tan reticents a fer memòria. Almenys, al Pla de l'Estany. Encara que relativa, la cicatrització de les profundes ferides socials que va deixar el conflicte ha permès a dos investigadors, Jordi Galofré i Miquel Rustullet, fer el que sens dubte està destinat a ser el treball de referència sobre aquell episodi en aquesta comarca. Es titula Temps de guerra i revolució al Pla de l'Estany (1936-1939) i l'han editat el Consell Comarcal i l'Ajuntament de Banyoles. A diferència d'altres obres similars, no només beu

dels arxius, sinó que es nodreix de testimonis directes i indirectes, circumstància que li dona un gran valor afegit.

La zona de Banyoles no va ser devastada com els pobles que els va tocar ser front de guerra, però no es va escapar dels horrors d'aquell conflicte. Una de les dades inèdites que aporten Galofré i Rustullet és precisament la contribució de la comarca als dos exèrcits. Al voltant de 2.700 homes van anar a lluitar –el que representava el 16% de tota la població del Pla de l'Estany–, 2.150 en el bàndol de la República i uns 300 en el dels franquistes. Uns 250 homes i nois es van amagar als boscos. Una altra qüestió que es toca per primer cop és la de la constitució dels ajuntaments l'octubre de 1936 i el seu funcionament, dels quals es parla cas per cas.

Temps de guerra i revolució comprèn tots els aspectes possibles d'aquells anys –“la composició d'alguns comitès antifeixistes és de les poques qüestions que encara queden fosques”, van apuntar els autors com a excepció–, des de la persecució dels religiosos (van matar dinou capellans i tres germans llecs) i dels personatges públics relacionats amb els sectors més conservadors fins a l'ocupació d'edificis, passant pel nom dels soldats morts en les batalles, l'activitat a l'hospital militar de Banyoles, el camp d'aviació de Martís i els refugis antiaeris, el dia a dia a les fàbriques i a les escoles, el paper moneda emès a la ciutat, els canvis de noms de carrers i places, etc. Els refugiats hi mereixen un tractament ampli: només a Banyoles n'hi va arribar a haver 611 i la seva mantenció va suposar una despesa important per a les arques municipal.

La selecció d'imatges és un altre atractiu de la publicació, ja que al costat d'instantànies que els banyolins ja coneixen es publiquen retrats de personatges o grups que fins ara no havien sortit dels seus cercles familiars.

El president del Consell Comarcal, Jordi Xargay, i l'alcalde de Banyoles, Miquel Noguer, van fer costat als dos autors en la presentació del volum a la premsa. L'acte va tenir lloc a l'arxiu comarcal, on està dipositada bona part de la documentació estudiada per Galofré i Rustullet. El dia 6 de juliol es farà la presentació pública, al Museu Darder de Banyoles. Temps de guerra i revolució és el setè volum d'una col·lecció de llibres de caire històric que el Consell va iniciar i que, des de fa dos lliuraments, s'edita conjuntament amb l'Ajuntament de Banyoles.

Publicat a:

Font del document:

http://www.elpunt.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/428975-parlem-de-la-guerra.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mesCultura&utm_source=rss&utm_medium=mesCultura&utm_campaign=rss